

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNİKA

LETO XII

ŠTEVILKA 106

JANUAR
1984

LETNA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS

Krepiti izvoz

Ocena delovanja Zveze komunistov v občini na letni seji ob koncu lanskega leta je bila predvsem ocena uresničevanja sklepov zadnjih sej CK ZKJ in CK ZKS. Ti sklepi pa imajo dolgoročni pomen, zato su bili ponovno podlaga za načrtovanje aktivnosti občinske organizacije v prihodnjem obdobju. Na tej seji, 28. decembra, so izvolili za novega sekretarja predsedstva OK ZKS Toma Bratiča in Vero Miljkovič. Ko so delež razpravljali tako o poročilu in o nadaljnjih nalogah pri uresničevanju politike zveze komunistov, so imeli največji odmev pravno razpravo o družbenoekonomskih razmerah in naporih za uresničevanje stabilizacijske politike.

Ocenili so, da se družbenoekonomske razmere niso bistveno spremenile, da se nadalje zaostrejo, kar je čutili v vsaki organizaciji združenega dela na poseben način, ko gre za zbiranje cenovne politike. Kljub temu pa združeno delo iz občine dosega dobre poslovne rezultate. Doseženi uspehi potrjujejo, da je izvozna usmerjenost prava smer in edina možna pot, da se izkoplje iz sedanjih težav in da na kvalitativno drugačnih temeljih gradimo družbenoekonomske odnose tudi znotraj Jugoslavije. Kot je bilo že večkrat slišati, je občinsko združeno delo doseglo takšen položaj predvsem zaradi že v preteklosti zastavljene izvozne politike, še posebej v usnjarski in lesni industriji. Toda kljub temu so ugotavljali, da nani realne mednarodne, tako gospodarske kot politične ter razmere, v katerih je naša družba, ne dovoljujejo pretirane optimizma in samozadovoljstva. To narekuje, so menili, da se komunisti v naših največjih proizvodnih organizacijah združenega dela še bolj zavzemajo, da se dosledno nadaljuje z zastavljeno izvozno politiko, da pa se morajo v izvozna prizadevanja kar najbolj vključiti tudi vse manjše organizacije združenega dela.

»Čeprav je te naloge mogoče uspešno reali-

zirati ob ustreznih pogojih, ki jih opredeljujejo v okviru Jugoslavije in so le-ti odraz naših obveznosti v zvezi z odplačevanjem tujih posojil in mnogih notranjih razvojnih problemov in neskladij, ostaja vendarle ključ za večje rezultate in za zmanjšanje zunanjih vplivov na gospodarjenje vsake OZD, najprej in predvsem v rokah vsakega delovnega kolektiva posebej. Osnovne organizacije ZK ugotavljajo mnoge slabosti v organizaciji dela v odnosu do dela, pri nagrajevanju po delu in delovnih rezultatih, v odnosu do družbene lastnine, pri odgovornosti, itd. Mnogi komunisti, delavci v neposredni proizvodnji in poslovalni organi se spopadajo s temi vprašanji vsak dan. Marsikje je večkrat čutili, da so nemočni, marsikje pa ta prizadevanja niso vztrajna in dosledna. Zato bi se morale osnovne organizacije ZK in posamezni komunisti v okviru sindikata in ZSM, zlasti pa v samoupravnih organih, bolj odločno in z osebnim zgledom zavzeti za novo kvaliteto samoupravnih odnosov v vsakem delovnem okolju in ne dopustiti, da bi se zaradi zaostrenih razmer uveljavila samovolja in nedelo.

To misel iz uvodnega referata Jožeta Perparja so potrdili že drugi razpravljalci. Spregovorili so o pomembnih investicijskih naložbah v lanskem letu, med katere sodi nedvomno tudi sanacija oskrbe z vodo, ki pa se bo morala nadaljevati. Zato so podprli akcijo za realizacijo II. faze oskrbe z vodo, ki jo bomo izpeljali lahko le tako kot prvo fazo.

Zaobšli niso tudi kadrovske politike in usposabljanja kadrov za najodgovornejše naloge v združenem delu in političnem sistemu in se zavzeli, da te dolžnosti opravljajo sposobni, ustvarjalni, delovni in neobremenjeni ljudje. Ugotavljali so, da doslej še ni odločnejšega premika pri ugotavljanju odgovornosti aktivnosti komunistov, čeprav je to statutarna obveza, da se najmanj enkrat letno oceni delo vsakega člana ZK. Ta in odprava slabosti, ki se kažejo zlasti pri sprejemanju v Zvezo komunistov, ostaja tudi ena od pomembnih nalog vsake osnovne organizacije.

ZAKLJUČNI RAČUNI ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA 1983

Presoja o gospodarjenju

Sindikati že nekaj let vodi akcijo »Zaključni računi organizacij združenega dela«. Tudi letos je tako in še temeljiteje se lotevajo te akcije. Programi za aktivnost so jasni, pa kljub temu velja opozoriti, da je prvo, kar moramo storiti, da se lotimo obravnave svojega dela in poslovanja, gospodarjenja in upravljanja z družbenimi sredstvi tako zavzeto in odgovorno, kot če bi bilo to gospodarjenje z lastnimi, zasebnimi sredstvi. Pravzaprav mora biti presoja o delu in gospodarjenju z družbenimi sredstvi še odgovornejša.

Za uspeh akcije je zlasti pomembno, kako bodo pripravljena poslovna poročila. Zato se sindikati zavzemajo, da morajo poročila o poslovanju v letu 1983 nazorno prikazati, kolikšen dohodek na delavca in kolikšen dohodek na angažirana sredstva so dosegli v primerjavi s sorodnimi organizacijami združenega dela in v podskupini dejavnosti. Pokazati morajo, v kolikšni meri je ta dohodek rezultat večje proizvodnje, višje produktivnosti, boljšega koriščenja proizvodnih zmogljivosti in zmanjševanja materialnih stroškov, zduževanja dela in sredstev, uveljavljanja lastnega znanja, inovacij, posodabljanja tehnološkega in proizvodnega procesa in izvoza, koliko pa je zgolj posledica doseženih cen lastnih proizvodov in storitev. Razprave torej temelji na dejstvu, da so delavci ene temeljne organizacije združenega dela le del celotnega združenega dela, da so ekonomsko in produktivno med seboj odvisni in povezani z delavci v drugih temeljnih organizacijah združenega dela v okviru reproduktivske povezave v slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Prav tako mora razprava delavcev v materialni proizvodnji temeljiti na dejstvu, da se ustvarja dohodek z družbenimi sredstvi ter da so k

ustvarjanju tega dohodka prispevali tudi delavci v družbenih dejavnostih, ki pridobivajo dohodek s svobodno menjavo dela. Razprava delavcev v družbenih dejavnostih pa mora temeljiti na spoznavanju o materialnem položaju, v katerem smo, in predvidevanjih, da svojo dejavnost

organizirajo tako, da čimbolj pripomorejo k rasti družbene produktivnosti dela in dohodka.

Jasno je tudi, da razprave o rezultatih dela ne smejo biti same sebi namen, ravno na teh temeljih se mora začrtati delo in poslovanje za letošnje leto.

Geodetska služba je te dni slavila štirideset letnico svojega delovanja. Ob tej priloiki je bila na naši geodetski službi tudi krajša slovesnost. Več o njihovem delu bomo objavili v prihodnji številki.

SOCIALNOVARSTVENE POMOČI PO NOVM

Enotna merila in enotni postopki

Čeprav so bile skupnosti socialnega varstva ustanovljene tudi zato, da bi se zadeve, ki jih ponavadi poimenujemo socialna politika, lahko urejale enotno in usklajeno, se v tej svoji vlogi še niso v celoti uveljavile. Problem, ki ga vsekoli ugotavljamo, ko razpravljamo o delovanju skupnosti socialnega varstva v naši občini, da namreč ne uresničuje te svoje usklajevalne vloge, v Sloveniji nikakor ni osamljeno.

Dober pripomoček, ki ga bomo dobili to leto, bo samoupravni sporazum o socialnovarstvenih pomočeh in o prispevkih za socialnovarstvene storitve in bo veljal enotno za vso republiko. Sporazum je zdaj v fazi predloga, čeprav je bilo predvideno, da naj bi bil do konca lanskega leta že sprejet in začel veljati sredi tega leta. Vendar je prav, da ga je skupščina socialnega varstva Slovenije na zadnji seji obravnavala šele kot predlog in zahtevala malo dalj časa, da bi ga lahko povsod temeljito pretehtali in proučili. Načelno pravzaprav ni bilo nobenih zadržkov, dobil je celo popolno podporo, saj bo gotovo odstranil neskladja in različno uveljavljanje pravice do raznih vrst socialnih pomoči v posameznih občinah. Pomisleki so veljali predvsem tistim konkretnim določbam, ki bodo uravnavale obseg in metode priznavanja pomoči, ki jih poznamo v naši republici blizu 20, uveljavljajo pa se v različnih interesnih skupnostih — pokojninsko-invalidskega zavarovanja, socialnega skrbstva, zaposlovanja, stanovanjske skupnosti, zdravstvene skupnosti in še kje. Zdej ima vsaka skupnost svoja merila, svoj način dela, svojo komisijo ali več komisij in tako se včasih tudi zgodi, da denar ne ve, kaj dela leviča. Novi samoupravni sporazum hoče to delo poenotiti, zato pa je potrebna tudi dobro delujoča skupna evidenca prejemnikov socialnovarstvenih pomoči, ki jo v naši občini izvaja center za socialno delo.

Sporazum pa narekuje tudi težji gospodarski položaj, ki ima na eni strani za posledico manj denarja za družbene pomoči, na drugi pa vse več posameznikov in družin, ki so takšne pomoči potrebni. Čeprav je tudi v naši občini ena od osnovnih usmeritev na področju socialne politike ustvarjati takšne pogoje dela, zaposlovanja in nagrajevanja, da si bo vsak lahko zagotavljal socialno varnost z lastnim delom, to nikakor ne zmanjšuje prizadevanj, da je treba tistim delavcem in občanom, ki svoje socialne varnosti ne morejo zagotavljati sami, pomagati in da je to njihova pravica, vendar pa s takšnimi pomočmi (eno ali več) ne morejo in ne smejo biti v ugodnejšem socialnem položaju od najprej omenjenih. Zato je silno pomembno, da bo skupna evidenca prejemnikov socialnovarstvenih pomoči redno spremljala to področje in s svojimi podatki in ugotovitvami dajala organom (enemu ali več) trdno osnovo za pravične odločitve. Skupna evidenca torej ni sama sebi namen, temveč strokovni pripomoček za dobro delo na tem občutljivem področju.

Samoupravni sporazum o socialnovarstvenih pomočeh in o prispevkih za socialnovarstvene storitve smo dali v javno obravnavo tudi v naši občini. Njegovo besedilo je bilo objavljeno v 12. številki Delegatskega poročevalca in nanj je skupnost socialnega varstva opozorila vse interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, dobile ga bodo vse delegacije in prav bi bilo, da ga niti v organizacijah združenega dela niti v krajevnih skupnostih ne bi samo preleteli, temveč temeljito prebrali in skupnosti socialnega varstva posredovali tudi svoje pripombe in predloge. Skupnost socialnega varstva je v letošnjem programu dela tudi zapisala, da je treba določbe tega sporazuma čeprav še ni stopil v veljavo, pri svojem delu že upoštevati. Tako bi s praktičnimi izkušnjami postopno ustvarjali možnosti za popolno uveljavitev takrat, ko bo v celoti sprejet. Na področju otroškega varstva bo vnesel veliko sprememb, saj bo denarne pomoči treba postopno spreminjati v funkcionalne oblike dela, kar bo v naši občini pomenilo tudi večje finančne obremenitve.

M. V.

Zbiranje denarja pokopališče

Na vrhniško pokopališče doslej krajan prispevali tisoč dinarjev. Odziv na zbiranje denarja za pokopališče je bil zelo velik, toda ljudje niso pokazali pripravljenosti, da zgradijo večjo uredilo pokopališče, vijo na vrhniški krajevni skupnosti. Vendar jih je še malo, ki se niso odzvali zivju, zato lahko na krajevni skupnosti upravičeno šakujejo tudi njihovo delovanje. Zbrati morajo namreč še 1,5 milijona dinarjev za odplačilo brezostnega posojila SKO-S-u.

Oleg krajanov je pretežni sredstev prispevalo vrhniško združeno delo. Odzvali se tudi obrtniki. Franc dič, Niko Dobrovoljc in ez Nagode, ki so opravili tna dela. Nekatere de- re organizacije in tudi k- namesto vencev name- o denar za ureditev poko- šča. Na krajevni skupno- pa ponovno obveščajo še rat vse, ki »obveznosti« niso poravnali, da jim po- gajo zbrati manjkajoča istva.

Obveščajo, da bodo za pri- njo številko časopisa pri- vili tudi poimenski seznam h, ki so doslej prispevali ar.

Pred vrati so volitve

Po amandmajih k ustavi SRS je za nosilce delegatskih funkcij v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in skupščinah SIS trajanje mandata določeno na dve leti. Zato v letošnjem mesecu marcu poteče mandat nosilcem najodgovornejših dolžnosti, ki so bili izvoljeni v 1982 letu na splošnih državnih volitvah za mandatno obdobje 1982-86.

Tokratne volitve so torej volitve že izvoljenih delegatov na odgovorne delegatske dolžnosti. Torej vsem članom temeljnih delegacij štiriletni mandat člana delegacij še teče. Zato neposrednih volitev delovnih ljudi in občanov v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ne bo.

Na podlagi stališč posameznih družbenopolitičnih organizacij je P OK SZDL na svoji seji 18. 1. 1984 sprejelo določene usmeritve in sklepe, ki so opredelili nadaljnje aktivnosti pri iskanju kadrovskih rešitev za odgovorne nosilce delegatskih funkcij.

Večina dosedanjih nosilcev teh dolžnosti je ponovno evidentirana za

možnega kandidata za isto dolžnost in le tam, kjer obstajajo utemeljeni razlogi, so predlagani novi kandidati. V zvezi z vsemi omenjenimi sklepi in stališči je P OK SZDL soglašalo, da gre za kadrovske spremembe v SIS za telesno kulturo, v skupnosti otroškega varstva in samoupravni stanovanjski skupnosti.

Na podlagi sprejetih usmeritev je bila vodena aktivnost za kadrovske rešitve v omenjenih skupščinah. Na podlagi pogovorov s posameznimi možnimi kandidati in usklajevanja v OK SZDL za kadrovska vprašanja je oblikovan naslednji predlog možnih kandidatov:

1. Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti:

— za predsednika Andrej Gram-

novčan,

— delegatsko bazo ima v GG TOZD Vrhnika;

— za podpredsednika Urh Stane,

delegatsko bazo ima v LIKO,

TOZD Tovarna stolov, Verd.

2. Skupščina skupnosti otro-

škega varstva:

— za predsednika Boža Gorup,

Olimpijski plamen na Vrhniki

Prvič v zgodovini potuje olimpijski plamen skozi Slovenijo, tako tudi prvič skozi Vrhniko. Na Vrhniki bo osrednja prireditve 1. februarja ob 16. uri pred večnamensko halo (Cankarjeva knjižnica, trgovina IUV). Plamenico za zimske olimpijske igre v Sarajevu bo na prireditveni prostor prinesel 74-letni Karel Štirn, zgledni dolgoletni športnik in še vedno aktivni športni delavec.

Po dveh mesecih obratovanja vodovoda

Onem letu gradnje je bil 15. novembra ob 11.30 spuščen v poskusno obratovanje vodovodni sistem borovniški vršaj, prvi tovrstni objekt v občini, zgrajen s pomočjo samoprispevka vseh občanov. To je bil prvo dobrodošli dogodek za vse občane Vrhnike kakor tudi za upravljavce vodovoda, saj smo se v letošnjem letu otepal z najhujšim pomanjkljivostjo vode do sedaj. Ker sta od pričetka obratovanja pretekla že dva meseca, je tudi čas, da se naredi prva ocena uspešnosti nove pridobitve.

KVALITETA VODE:

Iskreno vodilo celotne akcije za izboljšanje samoprispevka za prvo fazo akcije preskrbe z vodo v občini Vrhnika je bila zamenjava oporečnih vodnih virov z novimi, boljšimi vodnimi viri. Skoraj vse analize vzorcev, odvzetih pred letom obratovanja iz vodnjakov VD1 in VB3, ki se uporabljata za napajanje vodovoda, so bile pozitivne, razen nekaj vzorcev, pri katerih ni ustrežala sestava vode. Ti vzorci pa niso bili ovira za izdajo pozitivnega mnenja o kakovosti vode in dovoljenosti za poskusno obratovanje, saj so bila odstopanja od običajne.

Tudi od pričetka obratovanja vodovoda borovniški vršaj dalje se vzorci niso jemljejo in analizirajo, tako da obstaja stalna kontrola kvalitete vode. Rezultati analiz kažejo, da je voda v bakteriološkem smislu izredno primerna, vse v vodnem viru bakterije praktično ne pojavljajo. Takšni rezultati so se la izredno vzpodbudni, saj sedaj praktično ni več nevarnosti raznih hidričnih epidemij, katere so v preteklosti zaradi kraških izvirov in hitre menjave kvalitete vode stalno pretile uporabnikom vode.

Kemičnem pregledu pa so rezultati nekoliko slabši, saj so se v vodi pojavile količine skupnega železa. Težave so nastopile le pri vodi iz vodnjaka VD1, to je vodnjaka, ki napaja pretežno Borovnico in le z manjšimi odstopanji tudi Vrhniko in s tem tudi naselja proti Ljubljani. Voda iz vodnjaka pa ni nikoli kazala nobenega odstopanja pri nobenem parametru. Zaradi tega stanja so takoj začeli analizirati vzroke. Ugotovljeno je bilo sledeče: Povečana količina železa se je pojavila predvsem zaradi izredno sušnega leta in s tem manjših pretokov podtalnice, kar pomeni večjo koncentracijo mineralnih snovi v vodi. Ugotovljeno je tudi, da je deževje, ki je nastopilo v tem času, situacijo že dokaj spremenilo in je opaziti upadanje vsebnosti železa v vodi.

Povečana motnost vode, (ki pa je še vedno v dopustnih mejah), je verjetno rezultat usedlin, ki so se v preteklih letih nakopičile v vodnjaku in so se zaradi režima obratovanja vodnjaka — (vklapljanje in izklapljanje črpalke) — začele dvigati z dna, mešati z načrpano vodo in tako prehajati v cevovod. Za redene ugotovitve se je tudi nemudoma pričelo iskati rešitve, te pa so na danje:

- nemudoma je treba očistiti vodnjak VD1, da se odpravi možnost ponovnega vdora usedlin v omrežje,
- pristojne institucije smo zaprosili za mnenje glede nadaljnje uporabe vode. Takšno mnenje je podal Zavod SRS za zdravstveno varstvo dne 11. 1. 1984 in se glasi:

Glede na vsebnosti skupnega železa ($Fe^{2+} + Fe^{3+}$) v vodnjakih VD1 in VB3, ki sta v rezervoarju zajetja borovniški vršaj vam sporočamo, da smo na osnovi dobjenih rezultatov kvantitativnih ugotovitev koncentracij skupnega železa naslednjega mnenja:

Datum odvzema	Odvzemno mesto	Koncentracija skupnega železa
9. 12. 1983	novi rezervoar	0,54
9. 12. 1983	vodnjak VD-1	1,8
14. 12. 1983	vodnjak VD-1	1,7
27. 12. 1983	vrtna VB-3	0,02

Na osnovi podatkov je razvidno, da se je železo pojavilo v preseženih koncentracijah po priključitvi novega vodnjaka VD-1 v omrežje. Koncentracije niso hajo med 0,54 mg do 1,8 mg na liter vode. Železo in spremljevalni mangan nastopata čisto skupaj v vodah; navadno v obliki hidrokarbonata. V močvirnih vodah nastopa železo kot humat v organsko zvezni obliki.

Za napajanje vodovodnega omrežja se priporoča uporaba pitne vode iz vodnjakov. Namreč mnogi obrati rabijo vodo, brez železa, kakor npr. pekarnice, pivovarne, pralnice perila, barvarne, tovarne papirja ipd. Ob

prisotnosti železovih spojin v vodi, posebno še v trdi, nastanejo v vodovodnih ceveh trdne in sluzaste obloge, ki lahko v nekaj letih povzročijo občutna zoženja cevi v omrežju, posebno še v primerih sodelovanja železovih bakterij: leptothrix ochracea, 1. elhinata, 1. trichogenes, itd. Pri koncentraciji železa pod 0,1 mg na liter vode je plast bakterij močno zreducirana.

Z ozirom na navedeno in na določila maksimalnih dovoljenih koncentracij železovih spojin v pitni vodi je možno v navedenem primeru podati naslednje ugotovitve in smernice:

Vodna masa iz borovniškega vršaja je bila vključena v omrežje v času poznega jesenskega izrazitega sušnega obdobja z znižanjem nivoja podtalnice in z občutno zmrzaljo.

Ob nekaj skromnih ugotovitvah večjih količin železovih spojin v danem primeru ne kaže opustiti nadaljnje distribucije vode v omrežje. Vsekakor pa je pri tem potrebno sistematično nadzirati gibanje koncentracij skupnega železa ter mikroorganizmov v bakteriološkem smislu. Nadalje je potrebno spremljati meteorološke podatke, vpliv padavin na piezometrični nivo kakor tudi pretežne količine vode. Meritve je treba opravljati v časovnem razmaku 10 dni oziroma po potrebi. Rezultate bo potrebno ovrednotiti glede na možnost naknadnega uvažanja dodatnih sanitarno-tehničnih ukrepov.

Iz pričujočega je razvidno, da so rezultati le občasnega značaja in niso zaskrbiljoči, še posebno, če vemo podatke, da posamezni predeli Slovenije uporabljajo pitno vodo z mnogo več železa, (npr. Prekmurje, kjer se pojavlja v vodi do 3 mg železa na liter vode).

KOLIČINA VODE

Količine vode, zajete z novim zajetjem, so takšne, kot je bilo napovedano. Ugotovljeno je bilo celo to, da so možnosti črpanja vode celo večje, kot so trenutno realizirane. To pomeni, da bo vir tudi v perspektivi lahko pokrival potrebe po pitni vodi.

OBROTAVANJE NOVEGA VODOVODA

Z izgradnjo novega vodovoda se je tudi sistem obratovanja vodovodnega sistema nekoliko spremenil, saj se sedaj celotni sistem napaja iz enega glavnega vira, to je črpalnice na borovniškem vršaju. Od tu oteka voda proti Vrhniki in Borovnici tako, da je Borovnica oskrbovana tlačno, (voda iz črpalnice direktno vteka v omrežje), Vrhnika pa gravitacijsko, (voda doteka v omrežje preko zbiralnika vode na Verdu). Da pa bi se takšno obratovanje poenostavilo in s tem pocenilo, je nujno potrebna racionalizacija s pomočjo avtomatskega prenosa podatkov na komando. Dokončna povezava objektov za zadostitev teh pogojev pa bo zaradi težav pri dobavi opreme realizirana v prvem trimesečju letošnjega leta.

TLAČNE RAZMERE

S priklopom novega vodnega vira in spremljajočih objektov se je tudi stanje v omrežju bistveno izboljšalo. Tako so se tlaki po podatkih iz meritev upravljalca vodovoda na Vrhniki povišali po priklopu novega vodnega vira za okoli 1,5 bar ali drugače, voda se je v visokih conah dvignila za okoli 15 m. To pomeni, da so se območja, kjer je zgrajen centralni vodovodni sistem in so imela v preteklosti motnje v oskrbi, zmanjšala na minimum. Enako velja tudi za ostala naselja v smeri proti Ljubljani. Podatki, ki obstajajo za Dragomer, nam kažejo, da je le še manjši, najvišje ležeči del, moten v oskrbi z vodo. V ostalih, nekoliko nižje ležečih predelih, ki so bili v preteklosti tudi moteni v oskrbi, pa so te motnje že odpravljene.

Višje ležeči predeli Dragomerja, Stare Vrhnike, visoke cone Vrhnike in Borovnice pa se bodo reševale posebej, v drugi fazi sanacije preskrbe z vodo vrhniške občine.

Glede na vse navedeno se nam ponujajo naslednji zaključki:

1. Kvaliteta vode je v primerjavi s kvaliteto opuščeni vodnih virov pako in primčev studenec neprimerno boljša, saj je borovniški vršaj bakteriološko izredno kakovosten.
2. Izkušnje so nam pokazale, da je tudi v najhujši suši vode dovolj.
3. Tlačne razmere v omrežju so bistveno boljše in je zato tudi oskrba višjih con boljša.

STOJAN JAKIN

Mogoče je umestno še opozorilo, da je zaradi večjega pritiska tudi pretok vode in obremenitev tesnil večji. To je pomembno predvsem zaradi tega, ker je mnogo porabnikov vode v preteklosti zaradi nižjih pritiskov zanemarilo vzdrževanje vodovodnih armatur in povezovalnih gumijastih cevi pri pralnih ter pomivalnih strojih. Zato priporočamo vsem porabnikom vode, da le-te preverijo in dotrajane cevi zamenjajo, saj v nasprotnem primeru lahko pride do pokanja cevi. Ravno tako je tudi zelo pomembno, da tesnila primerno tesnijo, saj so izgube vode pri tlakih, kakršni so trenutno v omrežju, lahko zelo velike. Tako lahko samo skozi stranišni kotiček mesečno steče več m^3 vode. Vsem uporabnikom istočasno tudi priporočamo, da večkrat (vsaj dvomesečno) prekontrolirajo stanje vodovodnih števec. Dogaaja se namreč, da zaradi samo enega letnega odčitavanja prihaja do okvar in s tem v zvezi do nekontroliranega odтока vode, ki lahko traja tudi več mesecev. Tako se lahko dogodi, da zaradi okvare na omrežju skozi števec steče deset ali večkratna količina normalno porabljene vode in ta količina bremeni uporabnika. Da bi se temu izognili, priporočamo večkratno kontrolo števca. V kolikor bi se zasledilo kakšno nemoralno povečanje stanja števca pa vam svetujemo, da o tem obvestite strokovnjaka, ki bo napako odkril in odpravil.

KPV

KOMUNALNO PODJETJE VRNIKA Cankarjev trg 4, VRHNICA 61360 VBRHNICA

Odbor za medsebojna delovna razmerja Komunalnega podjetja Vrhnika

objavlja
prosta dela oziroma naloge

1. VODOVODNO-INŠTALATERSKIH DEL (1 delavec)
2. STROJNO-KLJUČAVNIČARSKIH DEL (1 delavec)
3. MIZARSKIH DEL (1 delavec)
4. (PK) GRADBENIH DEL (2 delavca)
5. SNAŽILKE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja izpolnjevati še naslednje pogoje

- pod 1: KV vodovodni inštalater, 6 mesecev del. izkušenj, izpit B kat.
- pod 2: KV strojni ključavničar, 6 mesecev del. izkušenj, izpit B kat.
- pod 3: KV mizar in 6 mesecev delovnih izkušenj
- pod 4: osnovna šola
- pod 5: osnovna šola

Ponudbe z dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi v kadrovsko službo Komunalnega podjetja Vrhnika.

UPOKOJENCI

Počitniški dom upokojencev v Izoli ima še prosta mesta za oddih upokojencev.

Ta dom je hotelskega tipa visoke »B« kategorije. Ima pokrit bazen s toplo morsko vodo (30–31°C), ki je gostom na razpolago vsak dan od 7. do 19. ure. Po želji se gostje lahko poslužujejo pedikure in masaže. Poskrbljeno je tudi za zabavo. Trikrat tedensko je glasba s plesom, včasih nastopajo tudi pevski zbori iz zamejstva ali kaka folklorna skupina. Na željo gostov se prirejuje tudi izleti. Lahko z barko ali avtobusom.

Cene, posebno sedaj v predsezoni, so zmerne, tako da so dosegljive tudi za upokojence, ker jih SPIZ (Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja) regresira, in sicer za vsakega upokojenca po 180 din dnevno.

Upokojenci, izkoristite prilžnost!

Prijave sprejema Društvo upokojencev Vrhnika med uradnimi urami, to je vsako sredo in petek od 9. do 12. ure, kjer boste dobili tudi vse ostale informacije.

ODBOR DU VRHNICA

FRANC FURLAN

Naša vas in združništvo

Predvojno združnično gibanje na Vrhniki in okolici je bilo pomemben dejavnik v takratnem političnem življenju tega okolja. Najprej se je gibanje razvijalo ob združni mlekarni na Vrhniki. Nekaj let pred drugo svetovno vojno pa okrog Lesne zadruge in združne žage na Verdu. Pomemben je prispevek tega gibanja v boju proti klerikalizmu v združništvu, kjer so dosegli nekaj odločilnih zmagov. V drugem obdobju pa je bil njihov boj usmerjen proti kapitalističnem izrabljanju in tudi tu so dosegali dobre uspehe. Po dolgoletnem boju za ekonomsko in socialno neodvisnost kmeta se je vrhniško združnično gibanje v najtežjem času za slovenski narod — leta 1941, vključilo v Osvobodilno fronto, na čelu s piscem teh spominov Francem Furlanom, saj je to bilo logično nadaljevanje njihovih dotedanjih prizadevanj.

Pričujoči spomini so podroben prikaz dogajanj v teh predvojnih časih.

Prepričan sem, da je zgodovina združne-žage v Verdu tesno povezana z vasio. Verd in gozd, gozd in prejšnje vaške vodne žage, njih nastanek in življenje na njih in ob njih. Le tako je mogoče pravilno razumeti razvoj vasi.

Površina verdske zemlje je bila prvotno razdeljena na okoli 36 gruntov. Menda je bil v vasi v začetku samo en grunt, ki je imel celo zemljo. Druga zemlja je bila razdeljena v polgrunte ali pol zemlje, maselce in podruštva. Prvotna površina gozda, travnikov in njiv enega polgrunta je obsegala okoli 30 ha, maselca okoli 25 ha, podruštvo pa je imelo 18 — 20 ha gozdne površine in nekaj barjanskega sveta.

Če primerjamo maselce, ki je imel poleg 18 ha gozdne površine samo 7 ha polja in travnikov, si lahko predstavljamo, da je bila vas predvsem navezana na gozd. Lahko si tudi predstavljamo težko življenje v vasi v časih, ko ni bilo železnice in so morali s konjsko vprego voziti les do Trsta. In še prej, ko ni bilo niti dobrih cest!

Po zgraditvi južne železnice je začel les dobivati vrednost in od takrat se spominjajo stari ljudje prvih posredovalcev, ki so vas najprej moralno, pozneje pa še materialno uničili. Propadlo je 18 gruntov, polovica vasi pa gotovo ni propadla brez gorja in solza! Posvetna oblast, kakor tudi cerkev, je s svojim sistemom samo pomagala uničevanju kmečkega grunta.

Da je krivo propadanja vasi predvsem moralno naza-

dovanje priča dejstvo, da so grunti povečini propadli potem, ko je železnica izšla na vrhniško in ko je imel les že nekaj vrednosti. Torej takrat, ko bi se morale gospodarstvene in življenjske razmere na vasi izboljšati.

Razumljivo je, dokler je živela vas v revščini, ni mogla propasti, za revščino se ni nihče potegoval.

Z naraščajočo vrednostjo gozdov pa so se nenadoma pojavili »boljši« ljudje: gostilničarji in prekupčevalci, katerim je kmečka lahkovnost kmalu podlegla. Pred približno 100 leti so začeli virski kmetje — posestniki — graditi svoje vodne žage. Imenovali so jih španovjske. Sedem do osem posestnikov je postavilo eno takšno žago. Pravice na žagi so bile razdeljene po vrstah. Vsaka vrsta je predstavljala 1000 rez. Navadno je bilo tako, da so imeli polgruntarji po dve vrsti, masličarji in podružniki pa po 1 vrsto. Za vrste same je bil določen tudi vrstni red. Po tem redu so se določevale tudi dolžnosti in pravice.

To je bila za tiste čase idealna združna oblika v smislu produkcije. Ni pa imela v sebi tolikšne sile, da bi se vas ohranila. Če bi se takrat virski posestniki zavedali, kako važna bi bila za vas enotna prodajna organizacija, bi se vas gotovo ohranila. Do tega pa ni prišlo, ker so bili s svojimi španovjskimi žagami še vedno razbiti v drobce. Španovjskih žag je bilo v virski podobnosti devet. Pri prvem izviku Ljubljance proti Retovju (Vretju) sta bili dve žagi z imenom »Pod orehom« in »Srednja žaga«.

Pri naslednjem izviku naprej ena žaga »Pod skaljo«, pri tretjem v Retovju dve žagi: »Poružni žaga«. Takoj na nasprotni strani zopet dve: »Mirski žagi«. Poelg teh žag sta bili še dve »Na Pritiski« tu so navadno rezali, ko je na drugih žagah že zmanjkalo vode.

Virski kmetje — posestniki so rezali na teh žagah ves svoj les. Kadar pa je kateri izmed španovinarjev potreboval več denarja, je marsikdo prodal tudi les v gozdu »na panju« trgovcu. Trgovci je kupil neizrabljene vrste od posestnikov španovji, ki so tisti čas manj sekali in niso izrabili vsega delaža na vrsti. Žage so tako rezale noč in dan, seveda če je bilo dovolj vode in če ta ni bila previsoka.

Na žagi sta bila nastavljeni po dva žagarja, ki sta bila plačana od rezi. Položaj žagarja je bil cenjen, pri svojem delu je bil tudi precej samostojen za tiste čase. Je pa samo rezal in popravil napake na žagi. Posestniki pa so spravljali les na lega, vozili narezane deske pod kožolce, kjer so jih postavljali pokonci, da so se sušile. Prodajal je vsak posestnik sam domačim prekupčevalcem, ki so bili navadno veliki gospodje, to se pravi: imeli so dosti denarja. Če ga kateri še ni imel, ga je pri kupcih hitro zaslužil.

Tako se je gospodarilo do prve svetovne vojne. Med prvo svetovno vojno pa so vse žage razpadle. Že pred

prvo svetovno vojno so v Verdu in na Vrhniki postavili prvo parno žago (zasebno). Virski posestniki so kmalu spoznali pomen in zmogljivost parne žage. Večini se ni zdelo vredno še nadalje skrbeti za stare vodne žage. Nobeden pa si ni upal misliti na lastno parno žago in počasi so se navadili voziti les iz gozda na kup in ga tam prodati trgovcu. Nekateri so se pozneje ogrevali za obnovitev vodnih žag, a iz tega ni bilo nič. Po prvi svetovni vojni pa so se trije posestniki vneli za postavitev električne centrale v Retovju, ki naj bi gonila skupno žago, a tudi iz tega ni bilo nič.

Bil sem prepričan, da moramo nekoč vendarle imeti svojo združno žago. Že zato, ker nikakor ne moremo pozabiti starih časov, ko smo sami obdelovali svoj les. Če je kdo omenil v gostilni med posestniki žago, je bilo takoj govorjenja za ves večer. Skrbni očetje so govorili: »Žel Ze.« Ampak takšna žaga niž! Kje pa bomo dobili toliko lesa? itd. Mlajši, posebno tisti, ki še nismo bili posestniki, smo ugovarjali: »Kje ga pa trgovci dobe? Od nas!«

Kmalu po svetovni vojni je zgradil nad Verdom Nace Hren parno žago. Pred šestimi leti je doma še čevlje krpal, sedaj pa si je zgradil parno žago in je bil poleg tega še soudeležen pri podobnem podjetju v Logatcu. Čutili smo se manjvredne, občutek manjvrednosti je stopnjevalo še ravnanje podjetnika, ki nam je dal čutili, da smo od njega odvisni, da nam dela uslugo, ko kupuje naš les, čeprav nam ga je plačeval po sramotni ceni. »Kaj pa mi je za te tvoje klince, pa jih pelji drugam!« Takšne in podobne smo morali poslušati.

Mlajši rod je doščal. Nekateri smo že prevzeli posestva. V mlekarski zadrugi smo si priborili vodstvo, ki so nam ga morali stari prepuštili. Začeli smo se zanimati za knjigovodstvo. Prirejali smo knjigovodske tečaje in se urili tudi v drugih panogah združništva. Zanimali smo se tudi za strokovno plat. Veliko smo pridobili z nastavitvijo mladega in zelo nadarjenega mojstra, ki je bil prepričan zadrugar z naravno inteligenco in strokovno zelo sposoben.

To nam je dvigalo duha. Vedno bolj smo spoznavali, kaj pomeni industrija za kmeta, čejo kmetje sami vodijo, če dajo zanjo dušo in srce, svojo pridnost, čast in poštenje.

V letih 1935 in 1936 smo se že pogosteje razgovarjali o novi žagi. Pozimi, ko smo vozili hode iz gozda, po sejah v mlekarni, v gostilni. Povsod, kjer sem le imel priložnost, sem napeljal pogovor na žago. Vneto sem se zanimal, koliko stanejo posamezni stroji, koliko bi znašala gradnja itd. Vse, kar sem zvedel, sem poročal tovarišem. Takoj smo tudi razmišljali in razpravljali, kje naj bi žago postavili.

Leta 1936 je bilo o tem že toliko govorjenja, da so po-

stali lesni trgovci, ki jih je bilo na Vrhniki precej, pozorni. Posebno bratje Hren, katerim se je želo, da mislimo zares. Borba se je stopnjevala. Oglašali so se razni svetovalci, ki so nam »hoteli dobro« in nam zato kot izkušeni možje svetovali, naj se ne prenačimo. Mi smo jih poslušali kakor zaljubljeni fant, ki se ne da odvrniti od izbrane neveste. Pozimi 1936—1937 so ogledniki že govorili, da bo prišlo kmalu do poroke.

Takrat pa se je oglašil še zadnji svetovalec, inž. Lenarčič. Pisal mi je »v nekaj urah, ki sem jih mogel pred dnevi prebiti doma, sem zvedel, da nameravate posestniki v Verdu postaviti parno žago. Nemalo sem se začudil. Ker pa mi ni vseeno, da bi bili moji sosede in sosaščani kakorkoli gmotno prizadeti, se čutim dolžnega, da Vam to odsvetujem. Poudarjam, da je za sečni etat vrhniške občine parnih žag na Vrhniki več kot dovolj. Poleg tega Vam dam besedo, da bom zastavil ves svoj vpliv, da vam bo mogoče zrezati Vaš les, ne katerokoli teh žag in tudi na moji«.

Jaz sem g. inž. Lenarčiču takoj odgovoril, špe predno sem kateremu izmed prijateljev pismo omenil. Odgovoril sem približno naslednje: Res je na Vrhniki dovolj žag, res pa je tudi, da virski posestniki nimamo svoje žage. Prepričan da sem, da bi on kljub temu, da je na Vrhniki dovolj parnih žag, še danes postavil svojo, če bi je še ne imel. Dalje sem napisal, da bomo postavili svojo parno žago tudi zato, ker se čutimo ponižane, manjvredni! Niti tega ne dosežemo, kar so naši predniki že pred 100 leti, ko so postavili 9 vodnih žag, ki so bile neprimerno dražje in manj rentabilne kakor moderna parna žaga.

Kakor smo se kmetje veselili kulturnega napredka in novih gospodarskih podvigov, tako so se tega bali prekupčevalci in mešetarji. Vedeli so, da bomo tudi v trgovskih poslih udarili svojo pot, saj smo jim to ob prvi priložnosti tudi povedali. Boj se je stopnjeval. Trgovci so strahili ljudi, da bomo zapravili grunte. Čeprav so zavedni posestniki to spodbijali s popolnoma izdelanim združnišnim načrtom, da bo prodaja lesa komisijska, kar takrat v Sloveniji (razen v mlekarski zadrugi) še ni bilo uveljavljeno, so nekateri manj zavedni posestniki le podlegli tem prišepetalcem. Boj se je razplamtel v taki meri, da so postali pozorni širši Sloveniji na naše združno delo. V politični opoziciji smo tudi mi začeli gospodarsko opozicijo. S tem bi rad povedal, da od svoje smeri nismo odstopili, četudi bi nam bilo delo gotovo zelo olajšano, ako bi ga mogli nasloniti na politični režim, ki je bil ravno tisti čas naklonjen »Združni zvezji«, v katero smo se včlanili. Boj z našim najhujšim nasprotnikom, zasebnim trgovcem Hrenom, ki je bil tudi politični predstavnik vladajoče stranke, bi bil gotovo lažji, če bi ta moral naklonjenost režima deliti z nami, ali pa celo vlogo zamenjati.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZVEZA REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN

Večja aktivnost v krajevnih organizacijah

Rezervne starešine spremljajo družbenopolitično dejavnost v KS, tam se tudi vključujejo preko delegatov za uresničevanje družbenopolitičnih nalog in nalog na področju obrambno varnostnih del in priprav z usklajenimi akcijami v krajevnih organizacijah SZDL in drugimi dejavniki v KS. Ko je SZDL prevzela in vodila priprave za prostorsko razmejitev iz ene v več krajevnih skupnosti in pri samoupravnem odločanju za izvedbo referenduma, so se tudi rezervne starešine vključile v novo organiziranost in prostorsko razmejitev,

(Na fotografiji: predsednik Rado Ogrin izroča Lovru Krašovec plaketo)

sklicali so ustanovne volilne konference ter izvolili pet novih krajevnih odborov ZRVS in njihova vodstva.

Nove KO ZRVS v občini njihovi predsedniki so: KO ZRVS Vrhniko — Center — Mlakar Danijel, Vrhniko — Vas — Stare Slavko, Vrhniko — Breg — Gostiša Ronko, Drenov grič — Jerina Miroslav, Sinja gorica — Dermota Ivan. V nove odbore ZRVS in njihova vodstva so evidentirali in volili starešine, kateri so pokazali že dosedaj, da so vredni zaupanja, preyzeli odgovornost za delo v ZRVS in da delujejo kot aktivisti SZDL, katere del so. Ostale KO ZRVS kot so Dragomer, Log, Borovnica, ostanejo nespremenjeno organizirane; da ne bi bili preveč laskavi, pa moramo grajati vodstvo KO ZRVS Verd. Vedejo se pasivno do svoje organizacije, sprašujemo jih zaradi odsotnosti in kako vodstvo ZRVS Verd opravičuje vojaške stopnje, ki jih imajo.

Za dan JLA 22. decembra je bila prireditev v Domu JLA na Vrhniku, kjer je OLO Skupščine občine Vrhniko in Občinski štab TO imenoval napredovanje v višjo stopnjo rezervnim vojaškim starešinam, podeljene so bile tudi pohvale in knjižne nagrade.

JOŽE PERPAR je prejel priznanje republiškega sekretariata za LO, za ustvarjalno in prizadevno delo ter dosežene uspehe pri razvoju SLO.

ZRVS je podelila KRAŠOVEC LOVRU plaketo ZRVS Jugoslavije, SUMINI MLADENU pa zlato značko ZRVS Jugoslavije.

Občinska konferenca ZRVS Vrhniko je podelila priznanja za sodelovanje PLAKETO 40. LETNICE AVNOJ: Domu JLA Vrhniko, Občinskemu štabu TO Vrhniko, KO ZRVS Borovnica in Turk Tonetu, ravnatelju šole »Ivan Cankar« Vrhniko.

L. K.

MED MLADIMI OD DVAJSETEGA DO DVAJSETEGA

Naše korenine

Učenci 8. a razreda smo pripravili za kulturni dan etnološko razstavo z naslovom Naše korenine. Otvoritev je bila 14. 11. Tovarišica Terezija Jurca je v uvodu orisala etnološke značilnosti Vrhniko in okolice. Učenci pa smo pripravili recital ljudskih pesmi, ki so bile zapisane na vrhniškem območju. To so bile stanovske, ljubezenske, piske pesmi in pesmi, ki so nastale med NOB. Vdilo pri postavljanju razstave je bilo: »Poznavanje ljudske kulture je spoznavanje nas samih, našega naroda, njegove preteklosti in sedanjosti.« (Vilko Novak)

Razstava je bila razdeljena na tri dele. Najboljše del je bil razstava predmetov, ki so bili stare in zaradi napredka kulture ne služijo svojemu namenu (trilica za lan, cepec, kolovrat), drugi predmeti pa se rabijo sedaj (porcelanasta posoda) ali pa je njihova izdelava še močno živa (lončeni izdelki, kleklarski izdelki, medeni kruhki). V drugem delu so bile razstavljene knjige o etnologiji in različne izdaje slovenskega ljudskega slovstva. Fotografski del razstave je bil bogat in razlagami slik in z razlago etnologije. Razstavo je spremljala tudi ljudska glasba.

Ceprav je bila razstava za zunanje obiskovalce odprta le dva dni in so bili verjetno naši plakati premalo opazni, si jo je vendarle ogledalo precej ljudi. Z zanimanjem so si jo ogledali tudi starejši ljudje, ki so prišli iz doma počitka.

Pri razstavi so sodelovali prav vsi učenci iz razreda in vsi smo bogatejši za spoznanje: »Ljudska kultura je osnova, ki se iz nje razvija in krepki celotna narodna kultura.« (Vilko Novak)

JANJA FORTUNA

Pogozdovanje

Učenci osmih razredov smo pogozdovale na Smrekovcu. Na teren smo se odpeljali s kombijem. Tovarišu Leniču, ki nas je vodil, ni bilo potrebno razlagati, kako se sadi, saj smo delo opravljali že dvakrat kot sedmošolci.

Teren, na katerem smo sadili, je bil zelo težaven. Ves čas smo se gibal le navzgor. Fantom so se krampi mnogokrat zataknil ob korenine ali pa jih je oviralo kamenje. Dekleta smo pri sajenju smrek imele opravka z mokro in mrzlo zemljo, kar seveda ni bilo prijetno. Močno je tudi pihalo, zato nas je vse prav pošteno zeblo. Z delom smo prekinili le, ko smo imeli malico. Po okrepčilu smo se takoj zopet vrnili na delo.

Kljub mrazu in težavnemu terenu nam je uspelo nasaditi 2000 sadik. Domov smo se vrnili z občutkom, da smo storili nekaj dobrega za našo okolico. Čez nekaj let bo Smrekovec bolje poraščen.

ZIVA OCEPEK, 8. a
Lit. nov. krož. Borovnica

Skladniških prostorov ni nikdar preveč. Tudi Mercatorjeva trgovina na križišču jih ima kar premalo, zato računajo, da bo letos spomladi, ko bo dograjen prizidek le nekoliko bolje, saj bo to vplivalo tudi na boljše založenost.

Nekateri vozijo kolesa tudi pozimi

Dovolj je, da ima udeleženec v prometu kolo, pa se spremeni v kolesarja in se brez kakršnihkoli preizkusov znanja vozi v prometu. Vendar pa mora tudi kolesar poznati skoraj vsa prometna pravila, prometne znake, talne obeležbe in znake, ki jih dajejo pooblaščen osebe — milčniki, poleg tega pa mora znati voziti kolo, da se bo varno vozil v prometu.

Kolesarju je namenjeno še manj posebnih površin, kolesarskih stez kot pešcem pločnikov, zato mora voziti po cesti, kar pa je lahko že samo po sebi nevarno.

Kjer so kolesarske steze, morajo voziti kolesarji po njih, sicer pa ob skrajnem desnem robu ceste. Za varnost kolesarja je zelo pomembno upoštevanje vseh cestno-prometnih pravil in pravil vožnje, posebno nakazovanje smeri, opazovanje prometa pred in za seboj in vožnja v določeni smeri za posamezne ukrepe, s tem je mišljen pravilen položaj v križišču. Kolesar se mora zavedati, da je med najmanj zaščitenimi in najpočasnejšimi udeleženci v pro-

metu, kar pomeni, da se lahko zaplete v nezgodo, v kateri bo posledice nosil predvsem sam.

Kolo mora biti pravilno opremljeno, kar pomeni, da mora imeti dve zavori (za vsako kolo po eno), zvonec, luč za osvetljevanje ceste, rdeč odsevnik in rdečo luč na zadnjem delu kolesa, rumene odsevnike v pedalih, priporočamo pa tudi bočne odsevnike med naperami kolesa in bočni distančni loparček na zadnjem delu kolesa, ki bosta kolesarja v vseh vremenskih razmerah napravila bolj vidnega.

Kolo je namenjeno predvsem vožnji v toplejših mesecih. Glede na znano omejitev porabe goriva in vi-

soko ceno se nekateri odločajo za kolesarjenje tudi v zimskih mesecih. Pogoji za vožnjo v tem času so težki tudi za druga vozila, ne le za kolesarje, poleg tega pa so kolesarji pozimi še bolj ogroženi. Slabše so vidni zaradi slabih vremenskih razmer ali celo nevidni zaradi lastne malomarnosti, ker koles niso dovolj opremlili, poleg tega pa vozniki marsikdaj ne predvidevajo, da bi se lahko kolesarji v slabem ali mrzlem vremenu sploh vozili po cesti.

Kolesarjem naj veljajo naslednja navodila:

- vozite se le s popolnoma brezhibnim in opremljenim kolesom,
- dodatno opremito kolo s svetlobno-odsevnimi elementi, predvsem bočnimi odsevniki in distančnim loparčkom,
- na kolesu uporabljajte oblačila svetlih, živih barv,
- ne prevažajte na kolesu pred-

metov, ki vam onemogočajo varno vožnjo ali vam zmanjšujejo ravnotežje,

— vselej upoštevajte vsa cestno-prometna pravila in predpise,

— pravočasno nakažite smer zavijanja in zavijajte le, ko ste prepričani, da je voznik za vami opazil vašo namero,

— pri vožnji po kolesarski stezi bodite posebej pozorni na pešce, ki lahko zaidejo na kolesarsko stezo, zlasti na postajališčih javnega mestnega prometa.

Ob megli, dežju ali sneženju, oziroma zasneženih, četudi spluženih, cestah pustite kolo raje doma! Starši, spravite kolesa svojih otrok do pomladi! Varnejši bodo peš kot na kolesu. Preden se bodo spomladi začeli voziti z njimi, pa naj se v šoli udeležijo akcije »Z varnim kolesom v promet«.

SPV

Komisija za odlikovanja in priznanja Skupščine občine Vrhniko

RÁZPISUJE

na podlagi 9. člena odloka o podeljevanju priznanja občine Vrhniko

PRIZNANJE
OBČINE VRHNIKA»PLAKETA PISATELJA
IVANA CANKARJA«

ZA LETO 1984

Razpisni pogoji in navodila za oblikovanje ter dostavo predlogov: Priznanja na področju gospodarstva podeljujemo za dosežene posebne uspehe trajnejšega pomena v razvoju samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov, v organizaciji in vodenju temeljnih ter drugih organizacij združenega dela, če so ti uspehi odločilno vplivali na izboljšanje gospodarjenja ter na udržiteljnost njihovih razvojnih perspektiv.

Priznanja na področju družbenih dejavnosti podeljujemo za dosežene posebne uspehe na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva, socialnega varstva in ostalih družbenih dejavnosti, če so ti uspehi odločilno vplivali na izboljšanje dela in samoupravnih odnosov v posamezni panogi družbene dejavnosti, v samoupravnih interesnih skupnostih, društvih, krajevnih skupnostih ali v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela za področje družbenih dejavnosti.

Priznanja na področju ljudske obrambe, družbene samozaščite in varnosti podeljujemo za posebne uspehe, dosežene na teh področjih v občini, krajevnih skupnostih, temeljnih organizacijah združenega dela za izredne zasluge in uspehe Jugoslovanske ljudske armade pri utrjevanju bratstva in enotnosti, sodelovanja v družbenopolitičnem, kulturnem in športnem življenju občine, ob pomoči pri naravnih in drugih nesrečah in za posebne uspehe na področju družbene samozaščite, varnosti občanov in varnosti v prometu.

Predlog za podelitev mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega ga predlagajo, in podrobne podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo ter oceno uspešnosti dela kandidata.

Kandidata za priznanja lahko predlagajo temeljne organizacije združenega dela, družbenopolitične organizacije, samoupravne interesne skupnosti, društva, zveze, organi občinske skupščine, krajevnih skupnosti ter občani občine Vrhniko.

Pisne predloge za priznanje je treba poslati najkasneje do 20. marca 1984 na naslov: Komisija za odlikovanja in priznanja Skupščine občine Vrhniko, Tržaška cesta št. 1.

KOMISIJA ZA ODLIKOVANJE
IN PRIZNANJA SO VRHNIKA

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
VRHNIKA

Žirija za podeljevanje priznanj
osvobodilne fronte slovenskega
naroda

razpisuje za leto 1984

SREBRNA PRIZNANJA
OSVOBODILNE FRONTE

Priznanje OF je namenjeno posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnejšega pomena pri razvoju socialistične samoupravne družbe, zlasti pri:

- uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh ravneh,
- uveljavljanju, krepitvi in razvoju SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega dela in življenja ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju in razvijanju temeljnih samoupravnih skupnosti.

Predlog za srebrna priznanja OF naj predlagatelj (družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združenega dela, društva in drugi družbeni dejavniki) pošljejo Žiriji za podeljevanje priznanj OF pri OK SZDL Vrhniko, Cankarjev trg 8, najkasneje do 15. marca 1984.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE
PRIZNANJ OF PRI OK SZDL
VRHNIKA

Borovnica je dobila ceste in ulice

Za razvedrilo

SAHOVSKE VESTI

Hitropotezni turnir

Obvestilo

Po poteh Cankarjevega bataljona

Vrhniška kombinirana ekipa ZRVS in ZSMS je dosegla 5. mesto

Vrhnika — Dražgoše

Vsi zadovoljni in zdravi, če odštejemo tistih nekaj žuljev.

Občinska organizacija Rdečega križa Vrhnika

razpisuje

gospodinjski tečaj »SOJA V PREHRANI«. Tečaj bo 13. in 14. februarja v popoldanskem času.

Prijave in informacije sprejemamo v prostorih Rdečega križa Vrhnika, Klis C-1 oziroma po telefonu št. 752-105.

OO RK VRHNIKA

Razpis

Šahovski klub Borovnica razpisuje, v počastitev krajevnega praznika, ekipno šahovsko tekmovanje.

Šahovsko ekipno tekmovanje bo 11. 3. 1984 ob 9. uri v prostorih krajevne skupnosti Borovnica.

Pravico do udeležbe imajo vse organizacije, društva, delovne organizacije, vaše skupnosti. Velja za KS Borovnica, iz ostalih krajev pa krajevne skupnosti. Lahko nastopi tudi več ekip.

Ekipa mora biti sestavljena iz prebivalcev kraja, kjer nastopajoči biva oz. delovne organizacije, kjer dela.

Ekipa mora biti sestavljena po moči igralcev, med igranjem vrstnega reda ni močoge spremenjati.

Igralo se bo po pravilniku hitropoteznega šaha, ki je bil objavljen v bil-
tenu št. 2 — plavi pri ŠZS.

Prijave so pol ure pred pričetkom, sodnika delegira ŠK Borovnica. Prve tri ekipe pre prejmejo medalje v trajno last.

Novosti Zakona o evidenci nastanitve občanov in registru prebivalstva

Vse naštetе določbe so sankcionirane, zato prosimo, da v roku prijavljate, odjavljate in spreminjate naslove svojega stalnega in začasnega prebivališča in upoštevate zgoraj navedena pojasnila.

Tečaj krojenja in šivanja v Domu JLA

Prijavljene kandidatke za tečaj krojenja in šivanja imajo skupni sestanek in razvrščanje v skupine v Domu JLA, 30. januarja ob 17.00. Tečaj začnemo prvega februarja.

**Pokažite svoja najboljša dela 8. marca,
ob dnevu žena**

Sekcija za družbeno aktivnost žensk ob dnevu žena v Domu JLA prireja tradicionalno razstavo ročnih del.

Pozivamo vas, da končate začeta dela in jih pripravite za razstavo. O točnem času, ko lahko prinesete dela na ogled, vas bomo še obvestili v naslednji številki. Pripravljamo tudi majhno presenečenje za vse sodelujoče.

Na podlagi 5. člena Pravilnika o Petkovškovih priznanjih

**RAZPISUJE
KULTURNA SKUPNOST OBČINE VRHNIKA**

Petkovškovo priznanje

Razpisni pogoji in navodila za oblikovanje ter dostavo predlogov:
Priznanje podeljujemo za:

1. aktivno delovanje v SZDL, sindikatih, ZSMS, samoupravnih interesnih skupnostih in v vseh drugih družbenih sredinah v prid kulturnih dejavnosti

2. vsestransko in celovito razumevanje pomena poklicne in ljubiteljske kulturne dejavnosti in za dejavno pomoč pri vsebinskem bogatenju,

3. organizacijsko utrjevanje in samoupravno organiziranost kulturnih dejavnosti ter za funkcionarje delegatskega sistema v vseh družbenih sredinah,

4. vzpodbujanje, usmerjanje in organiziranje kulturnega življenja in kulturne dejavnosti, zlasti še med mladimi ljudmi in delavci,

5. uvajanje novih sodobnih vsebin in oblik kulturne ustvarjalnosti,
6. celovito, stalno in dolgoročno načrtovanje kulturno umetniškega delovanja.

7. nenehno vzpodbujanje različnih oblik svobodne menjave dela,
8. kvalitetno in množično rasti v kulturnem delovanju,

9. pospeševanje kulturne ponudbe (nastopi skupin, gostovanja poklicnih ansamblov, prireditve za delavce iz drugih republik in pokrajin, bogatenje knjižnic s primernimi knjigami, skrb za dostopnost

10. pripravo in izvedbo različnih izobraževalnih oblik,

11. celovito in vsebinsko poglobljeno obveščanje o kulturnem življenju in delovanju,

12. poglobljeno prizadevanje pri zbiranju, ohranjanju in urejanju dokumentacije o naprednem kulturnem gibanju.

Predlog za priznanje mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega je predlagan in podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo uspešnosti dela kandidata.

Kandidate lahko predlagajo kulturna društva in skupine, poklicne kulturne organizacije, samoupravne in krajevne skupnosti, šole in ostale delovne organizacije ter posamezniki.

Pisne predloge za priznanje je treba poslati najkasneje do 20. februarja 1984 na naslov: KULTURNA SKUPNOST OBČINE VRHNIKA, Cesta 6. maja 1.

Izbor, na predlog Odbora za Petkovškovo priznanje, potrdi skupščina kulturne skupnosti.

Podelitev bo javna. Imena dobitnikov in utemeljitve bo kulturna skupnost objavila v Našem časopisu.

Z OBČNEGA ZBORA DPD SVOBODA BOROVNICA

Nekaj delavnih sekcij

Po običajnem uvodnem postopku smo obravnavali poročila posameznih sekcij društva. Ugotovili smo, da so nekatere sekcije dokaj delavne, (dramska, foto, pevske itd.), nekaterih pa skoraj ni opaziti pri njihovem delu. Obnovljeni so bili tudi prostori, kolikor je bilo to mogoče storiti glede na omejena sredstva. Pri preureditvi imajo precej zaslug predsednik društva DPD Svoboda, Rudi Cerk, ki si je z nekaterimi člani odbora zelo prizadeval za uredništev programa sanacije doma Svobode, še posebej pa je treba pohvaliti Franca Debevca, ki je s svojim delom pripomogel, da so dela potekala po predvidenem programu.

Dekliški nonet se otepa s težavami, ki so nastale z novim šolskim letom, ko imajo članice različen čas pouka in so vaje zaradi tega onemogočene.

DPD Svoboda še nima programa za naslednje leto, saj jim KK SZDL Borovnica še ni dostavila programa proslav za leto 1984. Prav tako jim Kadrovska komisija pri krajevni skupnosti ni sporočila, kdo naj bi bil novi predsednik društva, saj je sedanjí predsednik sprejel to funkcijo le začasno, dokler se vprašanje ne reši na drug način in nikakor ne more še naprej opravljati tega dela, ker je že precej obremenjen drugje. Zaradi teh neršenih vprašanj je bilo domnjeno, da se v kratkem skliče nov občni zbor društva svobode, na katerem naj bi bilo prisotno več članov družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti, saj člani društva svobode zelo pogrešajo močnejšo povezavo z njimi, še posebno, ker potrebujejo finančno pomoč pri nadaljnji obnovi svojih prostorov. Potrebno je namreč popraviti strop, zamenjati dimnik iz požarnovarnostnih razlogov ter opraviti še nekaj drugih, nujno potrebnih del.

Povedati je treba tudi, da kino ob sobotah ne dela zaradi zelo nediscipliniranih gledalcev, ki s cigaretnimi ogorki uničujejo stole, prav tako mečejo ogorke po dvorani med gledalce in po njihovih glavah. Ob nedeljah popoldne je stanje nekoliko boljše, če pa se bo poslabšalo, bodo filmske predstave verjetno sploh odpadle.

F. CELARČ

Pogovor z dedkom Mrazom

Letošnje praznovanje se je udeležilo 14 delovnih organizacij (približno 1100 otrok) in v krajevni skupnosti (približno 500 otrok). Dobrega starega dedka smo prosili za pogovor; čeprav utrujen, se je ljubeznivo odzval.

Kaj meniš o svojem obisku?

»Letošnje zimo sem v občini Vrhnika obiskal precej otrok. Povsod so bili nečakan, prijetni in srečni ob mojem obisku. Hm, za starše pa ne vem, so bili zadovoljni ali ne; v zatočno knjigo me niso vpisali, pohvalili pa tudi ne! Se dobro, da mi otroci toliko pomenijo in da me imajo radi, sicer bi že odnehal. Ampak eno bi pa le povedal: ponekod sem imel preveč otrok naenkrat, tako da si nisem mogel pridobiti tistih, ki se me še bojijo, starejšim navihancem pa nisem utegnil povedati vsega in se pogovoriti z njimi. O, pa še kakšno gorko bi povedal tistim, ki ste me povabili! Vidim, da na moj prihod mislite čisto zadnji trenutek! Bolj cenite darila kot mojo besedo in spremljevalce! Neenotni ste v dogovarjanju, kako bo potekalo praznovanje! Za otroke v vseh svojih TOZD ni poskrbela DO.«

»No, dedek, ne tamaj toliko!«, smo ga prekinili. »Čeprav si star in utrujen, ti očito ni ušla nobena naša napaka. Lahko je tebil! Ti si sam v svojem lednem kraljestvu, kar rečeš, velja! Pri nas pa — zima ni več zima, sneg pade, kadar se mu zdi, ljudi pa si menda že spoznal v svoji dolgoletni praksi! Ni hujšega kot mlčanost, sebičnost, površnost, neodgovornost in zapletenost. Poglej, kultura ljudi! Vseplošna raven je tako nizka, da se bojimo za našo svetlo prihodnost. Pregovor, »Kaj me briga, sar ni moje,« je postal stalna praksa v odnosu do družbene lastnine! Poglej v kino-dvorane, prisluhni pogovorom na avtobusih... Oprostite, dedek Mraz, ne povešaj glave, zaneslo me je! Obremenjenjem te s problemi, ki so ti tuji. Dolgujem ti le pojasnilo, kako smo pri nas pripravili tvoj sprejem. Oblike organizacijskih teles zvenijo nekoliko togo in učeno v primerjavi s tvojim pravilničnim svetom, vendar; kjer so delovni in osveščeni, so veliko naredili za tvoj sprejem.

Kot rečeno, vse OOS v delovnih organizacijah in krajevne skupnosti, (KK SZDL), so prejele obvestila, da pripravljamo praznovanje kot že pet let doslej. Odgovore smo ti skrbno posredovali. V nekaterih DO so pomišljali in razmišljali, zakaj morajo prispevati tudi za program in ne samo za darila, ki so jih same pripravile. Nekateri DO so se tako odločili po svoje! Če bi to storili tudi DO IUV in LIKO, bi praznovanje ne bilo! — dedek Mraz, kar lepo molči, ne vtišaj se, ti finančnega ministra ne poznaš! Raje me poslušaj, da boš kaj dodal! Zadnja beseda je vendarle tvoja!

Dedek Mraz je tudi letos poklical v pomoč in vrhniški lutkarji so se odzvali. Cel teden so ga spremljali v Cankarjevem domu z igrico o dobrodošnem ptičjem strašilu, ki je pomagalo zajčku zbežati pred lisico. Vsako leto pa ima iste težave. Največja je prav gotovo izbira teksta. Tu je vodilo: tekst naj bo kratek, primeren za vse starostne stopnje otrok ter z majhnim številom nastopajočih. Igrica pa naj bi bila uporabna tudi po noveletnem praznovanju, da bi jo lahko predstavili otrokom, ki v zadnjem tednu preteklega leta niso prišli v Cankarjev dom in otrokom izven občine. Koliko so uspeli, naj povedo tisti, ki so jih videli, in tisti, ki jih še bodo. Najbolj iskreni kritiki pa so prav gotovo otroci. In zato je tudi najlepše plačilo za nastopajočega, če droben glasek iz dvorane zakliče: »Se.« Že v februarju bodo igrico ponovili dvakrat. Enkrat v Cankarjevi knjižnici, 2. 2. ob 17. uri, ter v Bevkah 8. februarja.

Slovenski kulturni praznik

28. januarja 1945 je bil sprejet odlok, o katerem je Predsedstvo SNOS proglasilo 8. februar za slovenski kulturni praznik. Odlok se glasi:

ODLOK

o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda

Osmi februar, dan smrti dr. Franceta Prešerna, slovenskega književnega genija, se proglašja za kulturni praznik slovenskega naroda.

Ta dan naj se poslej s proslavami in svečanostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah ter zavodih.

Ves slovenski narod naj se proslavam svojih kulturnih in prosvetnih ustanov pridruži in pri njih sodeluje. Dne 1. februarja 1945.

Za Predsedstvo SNOS:

Sekretar:
Boris Kidrič, I. r.

Predsednik:
Josip Vidmar, I. r.

Ta odlok je predsedstvo utemeljilo takole:

»Za dvig kulturne zavesti našega naroda in s tem tudi za dviganje njegovega ponosa in narodne zavesti in samozavesti bodi en teden v letu posvečen slovenski kulturi. Ta teden naj se začne ali zaključi z dnem Prešernove smrti, ki bodi naš kulturni praznik. To bodi velika javna manifestacija vsega kulturnega dela, od osnovne šole do univerze, od najmanjše posvetne organizacije na vasi do najvišjega predstavnika našega prosvetnega življenja — Akademije znanosti in umetnosti. Skratka, ta teden bodi revija vsega prosvetnega dela za dobo enega leta.«

Slovenci smo majhen narod. Živimo na področju, ki je stisnjeno med Alpe in Jadransko morje in kjer so se od davne zgodovine križali interesi večjih in močnejših sosedov — Romanov in Germanov. In prav tem smo bili že od odklona 8. stoletja hlapci, prav zanje smo do 20. stoletja upogibali hrbte. Kljub temu pa se je rodila slovenska kultura, živela včasih bolj, včasih manj skrita, vztrajno pridobivala na svojo stran

Program prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika v mesecu februarju

- Večer Prešernovih uglasbenih pesmi 6. 2. ob 20. uri v izvedbi Ileana Bratuž, Jožeta Stabeja ob spremljavi klavirja,
- razstava vrhniških likovnikov v avli Cankarjevega doma, 7. 2.,
- Likovna razstava Ane Sfiligoj v Salonu IUV, 9. 2.,
- »Pigmalion«, B. Shaw, Mestno gledališče ljubljansko, 29. 2. ob 19.30.
- kulturni dnevi na vseh treh šolah, 8. 2.,
- spominske proslave po krajevnih skupnostih.

ljudi, tudi take, ki so jo dvigali v evropske vrhove. Eden največjih je bil France Prešeren, človek, ki je slovensko poezijo pripeljal s steze poučnega, vzgojnega pesništva na pot evropsko priznane »učene« poezije. Župančič je zapisal:

»Naša književnost je stara nekaj stoletij, naše leposlovje samo toliko desetletij, kolikor jih je preteklo, odkar je izšla knjiga Prešernovih poezij. To je prva manifestacija slovenskega umetniškega duha, tako vzvišena nad vsem, kar so Slovenci dotlej dosegli v svojem jeziku, da so bili le redki tisti, ki so spoznali ves pomen Prešernovega življenja in dela. (...) Prešeren s svojo visoko knjigo, ki govori o človekoljubju, o bratstvu vseh narodov, nam je pridobil pravico, stati v krogu kulturnega človeštva kot majhen, a ne brezpomemben člen.«

Vsak narod dokazuje svoj obstoj in samobitnost s prikazovanjem svoje

kulturne preteklosti. Res je, da je naša književnost stara komaj nekaj stoletij, dokazi za uporabo slovenskega jezika pa segajo prav v 10. stoletje, ko so nastali Brižinski spomeniki, trije zapisi v slovensčini. Karsneje je bilo takih zapisov — pretežno cerkvenega značaja — še nekaj, v 16. stoletju pa se je pod vplivom humanističnih in tudi verskoreformatorskih idej začela razvijati književnost, druga področja pa ravno tako niso zaostajala. Rodili so se ljudje, ki so ta majhen košček zemlje na različne načine predstavljali svetu. Janez Vajkard Valvasor, (1641 — 1693), je npr. z razpravo o Cerkliskem jezeru postal član angleške kraljeve znanstvene družbe

(1687). In takih ljudi, ki so v Evropi pomenili kar veliko, Slovenija ni dala ravno malo. V družbi največjih je prav gotovo romantični pesnik France Prešeren. V času, ko se je vsa Evropa pripravljala zadati zadnji udarec Hitlerju in njegovim nacistom, se je predsedstvo SNOS odločilo, da bomo Slovenci na dan smrti velikega pesnika praznovali svoj kulturni praznik. Morda so vedeli, da bodo velesile takoj po koncu vojne spet delale čudne kombinacije v zvezi s slovensko zemljo in da bo treba obstoj naroda dokazovati tudi s kulturno zgodovino. In majhen, zunanji, dokaz tega je tudi naš kulturni praznik — Prešernov dan. Naj zato ta zapis končam s pesnikovo mislijo iz drugega soneta Pevčeva tožba, ki lahko predstavlja celoten narod, ne samo enega človeka:

... kdor svoj dar zakopje, bo uničen, in ta, ki ga izrabi poveljen.

D. GABROVŠEK

Salon IUV — Arhitekt Ana Sfiligoj

Mlada ustvarjalka se predstavlja takole:

»Že od malega se ukvarjam z oblikovanjem iz ostankov. V zadnjih časih mi je k srcu prišlo usnje.

Rada bi vam pokazala svoje kožnate tapiserije, pregrinjala in oblačila, ki lahko razveselijo proizvajalce modne in dekorativne konfekcije, navdušijo pridne roke k ročnemu delu ter pritegnejo oko poznavalca likovnih umetnosti.

Vsi izdelki so sestavljeni iz ostankov kož — odpadnih industrijskih surovin, ki jih naša industrija ne rabi več. Tako sem se lotila podobnega dela kot legendarna Didona, ki je bila razrezala volovsko kožo na tanke trakce, da je rešila svojo Kartagino; moj delovni proces je obraten: iz majhnih usnjenih koščkov sem oblikovala nove kože, si izmišljala nove živali, jim potem ustrojila kožo...

(Koža revolucionarne zebre, Koža v boju nagrajenega konja, Koža hibridnega konja). Ničvredne ostanke

usnja — žlahtnega in tisočletja čislane materiala — sem združila v pokrpano celoto, usnje sem pomelemitila, da spet služi svojemu namenu in zažari v nenavadnih barvnih in likovnih kompozicijah. Ostanke usnja IUV in ostanke drugih materialov so mi pomagali da, se vam predstavim.«

Mario Varšič razstavljal grafike v DOMU JLA

Dom JLA in Zveza kulturnih organizacij iz Vrhnike sta pripravila še eno zanimivo razstavo grafike. Tokrat je od 16. do 21. januarja razstavljal svoja dela vojak Mario Varšič iz Beograda, ki služi vojaški rok v kasarni Ivana Cankarja na Vrhniki.

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA

Ambrožič-Novljan R.: Petnajsta divizija
Zaigent, M.: Sveta kri in sveti gral
Birs, M.: Srečanje z Abrahamom
Evans, C.: Kompiutorski izazov
Freljh, E.: V svet operne Talije
Hribar, T.: Metoda Marxovega kapitala
Janković, M.: Programski jezik cobol
Ježernik, B.: Boj za obstanek
Leboyer, F.: Rojstvo brez nasilja
Lovrić, A.: Pascal: Osnove programiranja
Marco Polo
Mednarodno zasebno pravo
Messner, R.: Na meji smrti
Mohar, B.: Uvod v programiranje
Pot v Jajce 1943
Pregledna karta občine Vrhnika
Prežihov album
Programiranje NC, CNC mašina alataki
Programski jezik fortran
Samerh — za i protiv
Schlesinger, S.: Grenki sadeži
Stanič, G.: ZK v razmerah soc. samoupravljanja
Stefanini, B.: Fortran V — osnovni tečaj
Trček, V.: Načela in praksa mednarodnega sodelovanja
Vardjan, F.: Vzgoja lončnic
Vidrič, V.: Hrvatska moderna
Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
Zakrajšek, E.: Fortran
Zbornik dokumentov in podatkov sanitetne službe NOB na Slov. 1941 — 1945
Zgodovina

LEPOSLOVJE

Bladinski:
Bilenc, J.: Kurirčki
De Paola, T.: Martin potrebuje plašč
Divja jaga
Godina, F.: Zmaj v oknu
Jurca, B.: Snežak v vrtcu
Kotzwinkle, W.: E. T.
Kovač, P.: Kresnica podnevnica
Marco Palo
Potrč, I.: Zebe in še nekaj takih o živalih
Rainer, M.: Mihaha
Snoj, J.: Sanjska miška
Svajncar, J.: Junak na kolcih
Tauer, V.: O, je, krokodil
Verne, J.: Plavajoči otok
Zidar, P.: Lev Pink z jogurtom na glavi
Za odrasle:
Hergold, I.: Pojoči oreh
Kavčič, V.: Zrtve
Polansek, V.: Križ s križi
Ponž, D.: Znaki in poetične
Smolnikar, B.: Mrtni Stob
Sömen, B.: Past za metulje
Zaplotnik, N.: Pot
Zidar, P.: Dve postelji
Zidar, P.: Slovenske podobe na steklo
Prevodi:
Gill, B. M.: Zrtve
Kotzwinkle, W.: E. T.
Orwell, G.: 1984
Ostenso, M.: Objektneži
Rölvaag, O. E.: Velikani zemlje
Wallace, E.: Grozovitiji
Pesmi:
Ferk, J.: K. Vouk: Smrt, Črni cikl
Janevski, S.: Mag
Januš, G.: Pesmi
Kuprian, H.: Osat in mesec
Slovenska lirika

ŽENSKI PEVSKI ZBOR
SINJA GORICA

Ni samo pe... zaradi vese...

O ženskem pevskem zboru Sinja Gorica sem se tokrat pogovarjal s Smrke-Kos, zborovodjo tega vrhnici oz. sprva Borovniškega poznamo že kakih šest let, na jo najbrž poznajo otroci osem saj je njeno vsakodnevno delovanje glasbenega pouka na šoli Log-Dravomer. Predstavlja je njeno poučevanje v oboje zadovoljstvo, tako otrok kot n Majda popolnoma negira vlogi in zapete tovarišice. Čeprav s najinim pogovorom prvič osebi je Majda tako prijetna, da sem družbi tudi jaz dobro počutila strah v stiku z novimi ljudmi iz glada, da delo z otroki Majda leto pomljuje. In najbrž je to hčerki Katarini prej prilajelica rišica kot stroga mama.

Majda prihaja s Tolminke, izobrazba pa jo je zanesla k skemu pevskemu zboru Tone Ljubljane. Ravno ko se je zbor na gostovanje v Ameriko, se je njeno zborovsko petje, saj se da se poroči. Po prihodu na V dolgo ostala neopazena, saj jo Vrhniko povabili, naj prevzame ženskega pevskega zbora Sinja. Takrat je bil to zbor devetih žensk, ki so ob svojem vsakodnevno delu začutile potrebo po pesmi sprostitev oziroma, kot so najbrž občutile, po prijetnih minutah, vsakodnevne truda za kruh, iz ob raznih dogodkih v krajevni potem pa se je tovarišica Terč dala na ZKO in povedala, da so

Smrke Majda

pravljene še na kaj več kot samo veselja. Tako so potem kmalu za vodstvo Majde Smrke-Kos. M spominja tistih začetkov, ko so v njegoriški Opekarni, tam zadaj za jem. To niso bile samo pevske ampak prav prijetno preživeti več deketi in žene si občutili sprot prav tisto prvinost, ki je danes z

Njihove vaje je iz leta v leto ob več žensk, zbor ni bil več samo ški, pač pa so se vanj vključile tud z Vrhnike, z Verda, saj so najbrž niki pogrešale ženske pevski zbor danes zbor šteje 30 žensk, iz Sinja pa so se z vajami preselile v OŠ in kar na Vrhniki, kjer imajo veliko bogoje za delo. Srečujejo se ob por zvečer in najbrž niti ne pomenijo cinske bone, itd. To so dekleta brez glasbene izobrazbe in vsi zato naštevirajo po posluhu. M zahteva malo več vaje, ampak p ne dajo. Majda se prav čudi njihovi zagnanosti. Včasih se že njej preota c je preveč kritična, pa jo pevkdelja vzpodbujajo naprej. Pri zboru je s veliko mladih pevki, veliko je do sov, pohvalno se je izrazila pred čistemu alni in prvi, da se da z lek sedaj zelo dobro delati, medtem delja preteklo leto še imela probleme z

Ko takole Majda primerja svoj drugi podobni, pravi, da s bota, treba sramovati, pa tudi moški medija za ženske kar dobro pojejo. Tuka kar predstavlja Majda, kako se pravljena z vseni močni borili, našo enakopravnost.

° Ko jim potem kakšno pesem dobro zapeti, pa je veselje toliko pristnejše.

Pred sprejemom nove pevke v straži z nobenimi posebnimi av pač pa gre tu samo za preizkus, skupino glasov naj pevko uvrsti. krat še ne posegajo med kakšne moderne in umetne pesmi, pač zapojejo narodne, kakšne enost redbe, pa te toliko bolj dodelajo Majda morda vnese tudi kakšno t pevke spoznajo, kakšne zvrsti obs kam bi še lahko posegle.

Spregovorila je o njihovih nast Bistre do občinske revije, nasto krajevnih skupnostih, pa Sentida narsa, letos jasni načrtujejo, da merno obeležijo petletnico delovl črtujejo snemanje na radiu, nam ponuditi svoje nastope našim kr skupnostim. Kot še toliko drugih se jejo s finančnimi težavami, del svoj za nastope so financirale in izdelale nekaj sredstev jim za delovanje v ZKO Vrhnika. Letos je za njihove nost pri ZKO planirano 40.000 di bo najbrž premalo. Zato se dogo da bi za zbor iskale pokroviteljst

Majda je potožila, da o svojem dobi prave, odkrite in dobroname ke, da je premalo stikov in sode med zborovodji. Pohvalno pa se je o razmahu zborovskega petja, s kazuje, da ljudje ne hepiemo sam terjalnih dobrin, pač pa čutimo po sočloveku.

Vsakokrat so take vrste za vpis novih vlog

Tamara Nikolič, Klavdija Vučkovič in Irena Kržmanc že nekaj časa resno opravljajo svoje delo v hranilnici.

ŠTIRI LETA ŠOLSKE HRANILNICE NA CANKARJEVI ŠOLI

Žvenket kovancev

Kot bi vstopil v banko! Saj tudi je tako, ko slišiš samo žvenket kovancev, ki jih pionirke in pionirji stresajo in preštevajo. Ne bi si mogli misliti, da je v razredu na Mrakovi šoli kot v panju. Najprej na hodniku srečamo prvošolko iz Zaplane, ki s hranilnikom v roki, kar nekako plah, stopica k razredu, kjer tovarišica Bronka Novak vodi pionirsko hranilnico. V njem je kot v mravljišču. Tudi učenci prvih štirih razredov so pridni varčevalci in ne samo na višji stopnji.

Šolska hranilnica na Cankarjevi šoli dela že četrto šolsko leto. Si lahko mislite, koliko denarja imajo sedaj v »blagajni«? Najbrž bo kar pretežno vprašanje. Zato takoj poiščemo odgovor: 138 starih milijonov imajo v »blagajni«, vedo po-

pionirske hranilnice Helene Koderman, ki predseduje 50 delavcem hranilnice, pa smo kljub temu zvedeli prav vse.

Zakaj delavci? Res so že pravi delavci, kar težko je verjeti, koliko dela imajo. Tudi ob našem obisku

Brez setve ni žetve

Star pregovor, s katerim se srečujemo še danes na vsakem koku. Meni je pomen tega reka pojasnila babica, ko sem bila še majhna.

Šest let mi je bilo. Deset dinarjev sem dobila, ko sem babici pomagala nositi drva. Zelo sem jih bila vesela. Vprašala me je, kako bom denar porabila. Prepričana sem bila, da denar lahko zapravim za slaščice. Babica me je posadila na kolena in me žalostno pogledala. Takoj sem vedela, da ji odgovor ni bil všeč.

»Denar moramo odrasli zaslužiti s trdim delom,« je rekla. »Dobro moramo premisliti, kako ga porabimo. Ne smemo ga po nepotrebnem trošiti. Že majhna se moraš naučiti varčevati, da boš pravilno ravnala z denarjem, ko boš odrasla,« je še dodala in umolknila.

Postalo me je sram, ko sem pogledala njene zgarane roke. Ob ljubila sem ji, da ga bova z mamico odnesli v banko. In res sva naredili tako. Na banki sem dobila lep hranilnik, v katerega še danes spravljam svoje prihranke.

Babici sem prinesla pokazati svojo prvo hranilno knjižico. Nič ni rekla, samo nasmehnila se je in solza sreče ji je spolzel po globokih brazdah.

ANJA JUVANEC 5. E

vedati »delavci«, to so učenci, ki delajo v hranilnici; povedo pa kar v starih milijonih, čeprav so že generacija novih dinarjev.

Tistega zadnjega torka pred počitnicami sicer ni bilo predsednice

so prišli s »šparovci« 104 učenci s svojimi prihranki. Veliko denarja je potrebno prešteti. Po hranilnikih ropotajo le kovanci, ni slišati šelestenja bankovcev. »Današnja re-korderka je bila učenka, ki je prine-

Katka Kohek je pazljivo preštevala prihranek, ki ga je potem vložila v hranilnico.

šetjem »rumenih« prikimava.

Veliko zgovornejša pa je tovarišica Bronka, ko pripoveduje o »delavcih« in smotrih hranilnice. »Vsakdo, ki želi delati v hranilnici, mora imeti oceno iz matematike vsaj štiri. Znati mora čitljivo pisati, seveda pa mora biti predvsem natančen in si čas, ki ga potrebuje za vestno opravilo v hranilnici, odtrgati od svojega prostega časa, saj je precej več dela kot pri ostalih interesnih dejavnostih na šoli. Pogoj, ta je tudi najvažnejši, pa je, da je tudi varčevalec.«

V šolski hranilnici učenci varčujejo namensko. V četrtem razredu za šolo v naravi. »Pridni« so še posebej v 4. f razredu.

Tudi druge razredne skupnosti varčujejo za izlete. Ob koncu šolskega leta staršem le ni treba tako globoko seči v žep. Lani so imeli kar precej obresti, tudi iz vezanih vlog. »Obresti izplačujemo razrednim skupnostim, nekaj od tega denarja pa porabimo za izlet ob koncu šolskega leta s tistimi, ki redno varčujejo. Sicer smo vpeljali tudi tekmovalstvo med vsemi 1534 varčevalci, kolikor jih je na nižji in višji stopnji. Ne med posamezniki, gre za medrazredno tekmovalstvo, za najboljši razred v varčevanju v mesecu. Vsak učenec, ki pride vsak teden v treh mesecih v hranilnico, tudi dobi priložnostno darilo. Sedaj jim je Ljubljanska banka podarila miniaturne izvižake. Vsi pa dobijo tudi časopis Pikapolonica, ki izide dvakrat letno.«

Letos je na natečaju za najboljša spise o varčevanju uspela tudi njihova učenka Anja Juvan. In še nekaj velja povedati: mentorici včasih priskočita na pomoč Irena Rudolf in Silja Poljanšek, ki sta sicer že srednješolki, vendar se radi vrtna med varčevalce, kadar imata le čas.

SREČANJE UPOKOJENCEV MANTOVE

Vsakokrat enkratno doživetje

Ob novem letu je prišlo že kar v navado, da se s kolektivom in z dedkom Mrazom srečajo tudi upokoјenci hotela Mantove. Srečanje je vsakokrat še posebej priskrbi, posebej še zato, ker so med njimi tudi otroci delavcev, ki so zaposleni v Mantovi.

Trinajst jih je, ki so združeni v klubu upokoјencev Mantove, njihov predsednik pa je Jože Kordič. Tokrat jih je prišlo na srečanje le sedem in po začetnem »ogrevanju« so si imeli veliko povedati. Čeravno se večkrat naključno srečajo, pa so ta organizirana srečanja dogodek, ki jim veliko pomeni.

Najstarejši med njimi je Jože Strle, ima že 86 let in še vedno ga »sodelavci« kličejo Mantovski Jožk. Njegova pripoved je zanimiva. V lepem spominu so mu ostala leta, ki jih je dal Mantovi.

»Trinajst let sem z vozičkom, na roko, prepeljal veliko robe. Ne samo pijačo, tudi meso in drugo hrano sem speljal z mojim vozičkom. Ja, takrat

so bili lepi časi. Ko sem prišel v Mantovo, sem bil še »gajstn«, rad sem delal in zadovoljen sem bil. In ne veste, kako mi je zdaj všeč, ko me povabijo v »staro društvo«. Sam sem, nisem se ženil. Sicer so se mi ponudile, pa nisem bil toliko korajžen,« obuja spomine Jože in pristavi,

nov nas veže na tiste čase. Zdaj pa radi »priletimo skup«, vsaj nas sedem ne zamudi nobene prilike. Lomijo ga tisti, ki ne pridejo vsakokrat. Dokler lahko greš, moraš »živeti«. Ali jih bo to kaj podražilo?« hudomušno pristavi Francka.

»Drugačni časi so bili, težko je bilo, vendar lepo,« pripoveduje Jože Kordič, znan kot Dalmatinec. Marsikdo se spomni dobrih morskih rib pri Dalmatincu. Izvolili so ga za predsednika Kluba upokoјencev Mantove.

Jože Strle — Mantovski Jožk je bil tudi tokrat med sicer zgovornimi »dekleti« kar bolj molčeč.

da je bil delavec celo življenje in da mu je na starost kar lepo.

Francka Potrebuješ je petindvajset let delala v Mantovi. »Vse mogoče sem delala. Največ pa sem stregla. No, dokler sem bila mlada, potem sem šla pa za »šank«. Dobra volja je bila vedno med nami. Redko smo se dali premotiti hudemu in slabi volji. Gostinec ne sme poznati slabe volje, veste. To moram položiti na srce tudi mladim gostincem. Pridni naj bodo, dela naj se »ahtajo« in pride dobra volja. »Živo se spominja še stare Mantove. »To je bilo življenje in mislim, da bi šle vse še enkrat v Mantovo za šank, če bi nas noge služile kot tedaj. Mnogo lepih spomi-

Srečanj z nekdanjimi sodelavci so upokoјenci vedno veseli.

Klanec asfaltira

Na Klancu so se krajani lani septembra odločili, da si uredijo kanalizacijo in slabe makadamske ceste. Prvoten predračun je bil 970 tisoč dinarjev, vendar je sedaj ob zaključku vrednost teh del narasla na preko 1,5 milijona dinarjev, predvsem zaradi večjega obsega del in tudi zaradi nekaterih podražitev. Pretežni del denarja so zbrali sami, saj je vsako gospodinjstvo prispevalo med 35 in 50 tisoč dinarjev (razen redkih izjem), nekoliko manj pa upokoјenci. Poleg tega, so krajani sami opravili še preko

2700 prostovoljnih delovnih ur. Na pomoč jim je priskočila Industrija usnja s 400 tisoč dolarji.

Asfaltirali so okrog 300 m slabih makadamskih poti, pa uredili tudi kanalizacijsko omrežje. Na Klancu pravijo sedaj ni hiše, ki ne bi bila povezana na kanalizacijo. Isti so nekateri zamenjali tudi vodne cevi in priključke, ki so tudi sami plačali. Akcija je uspela predvsem zaradi sovanja in razumevanja vseh klancanov, ki so se posnemali.

Knjižnice vabijo

Obveščamo občane, da bo 8. februarja DAN ODPRTOSTI VRAT v knjižnicah na VRHNIKI, v BOROVNICI in na LOGARJU. Na ta dan bomo vpisovali nove člane brez članarine in sprejemali prepozno vrnjene knjige brez zamudnine.

Še posebej vabimo na obisk bralce, ki so pozabili vrniti knjige.

Učence nižjih razredov, ki radi poslušajo pravljice, rešujejo uganke, križanke, gledajo lutke, vabimo, da počitniški dolgočasni preženejo z obiskom knjižnice.

V pionirskem oddelku Cankarjeve knjižnice na Vrhniki pričakujemo vsak dan ob 17. uri od 30. januarja do 3. februarja. V četrtek, 2. februarja, bo na programu lutkovna igra DOLBRODUŠNO PTIČJE STRAŠILO, v petek, 3. februarja, bo reševali uganke in križanke, ostale dni pa poslušali pravljice.

V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo 7. februarja ob 11.30 v knjižnici srečanje s pesnico Sašo Vegobc.

DRUŠTVO INVALIDOV OBČINE VRHNIKA VABI VSE SVOJE ČLANE, DA SE UDELEŽE REDNEGA LETNEGA OBČNEGA ZBORA, KI BO V

NEDELJO, 26. 2. 1984 OB 9. URI V AVLI OSNOVNE ŠOLE IVAN CANKAR NA VRHNIKI.

NA ZBOR VABIMO TUDI NEVČLANJENE INVALIDE TER PROSIMO VSE, DA S SVOJO PRISOTNOSTJO ZAGOTOVIL SKLEPČNOST IN USPEŠNO DELO ZBORA.

DRUŠTVO INVALIDOV VRHNIKA

Programska jedra?

Vemo kaj je to? Vemo za kaj gre? Smo povedali svoje mnenje? Hočemo o tem zvedeti kaj več? Vabimo vas, da se udeležite okrogle mize »PROGRAMSKA JEDRA« v Mali dvorani Cankarjevega doma na Vrhniki, 23. februarja.

Na ta in še na mnoga vprašanja vam bodo poskušali odgovoriti in nam približati problematiko te vroče teme Ciril Zlobec dr. Breda Pogorelec in dr. Lev Kreft.

EKSHIBICIJSKA TEKMA ZLATE SELEKCIJE IN KARTISTOV SLOVENIJE

Zlata selekcija : Kartisti 6:

Za Zlato selekcijo so igrali: Pavčič, Bassin, Klemenc, Trobec, Čič, Cerar, Seme, Bečejac, Oblak, Petač, Albreht, Fornezzi, Brodnik, Kartisti pa v postavi: Prek, Lavrič, Piletič, Miklavčič, Križaj, Škof, Rotar, Bitenc, Hribar, Brenčič, Trenek, Bošinek in Logar.

Srečanje Zlate selekcije in selekcije najboljših slovenskih voznikov kartinga je privabilo okrog 200 gledalcev najbrže ravno zaradi zvenelih imen športnikov, ki so nastopili na tej reviji. Celotni iztržek s te prireditve pa je šel v korist Zveze paraplegikov Slovenije. Velja še povedati, da je to že 40. nastop Zlate selekcije humani prireditvi.

Nogometno prvenstvo Borovnica

Pod pokroviteljstvom KK SZDL je nogometni klub Borovnica ob 40-letnici AVNOJ pripravil tekmovalstvo v malem nogometu. V ligi je bilo kar deset moštev in po jesenskem delu je lestevica naslednja:

1. KRIZPOT 15
2. AVTOPREVOZNIK 15
3. DOL 15
4. PENAROL 9

5. OZ
6. KOČANI
7. LIKO
8. ŽABA
9. MARINČIČ
10. FENOLIT

S 13 goli je najboljši Stane Suhadolnik z 10, Stane Suhadolnik z 10, Stane Suhadolnik z 10.

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — ureja uredniški odbor: Marina Jereb (predsednik), Vida Curk, Milorad Borčič, Jakob Sušman, Milan Selan, Cvetka Glumac, Franc Petelin (glavni in odgovorni urednik), Ivan Žitko (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-54000 — Telefonska številka uredništva: 751-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.